

La ira dels colons

Un dijous normal els taxistes àrabs de la Porta de Damasc a Jerusalem es desviurien per a portar els turistes o els curiosos cap a Betlem, Jericó, Nablus, Hebron. Esperen en el límit del que va ser la Jerusalem jordana. Allà durant anys hi ha hagut un buit territorial que marcava la línia verda de l'armistici. Però des de l'annexió de Jerusalem est per Israel les obres públiques se succeeixen. Fa mesos que construeixen l'inici de la que ha de ser l'autopista que lligarà Judea i Samària, és a dir els territoris ocupats, a Israel. Una mena de quilòmetre zero. Ells s'ho miren sense gran passió. Esperen els turistes i saben que un taxista hebreu no s'atrevirà mai a entrar als seus dominis. La línia verda només existeix en la ment dels jerusalimites. Però és ben present.

Un dijous normal aquesta filera de taxistes s'hauria mobilitzat presta al primer indici que s'acostaven turistes. Però dijous de la setmana passada no. En un gest inusual rebutjaven portar ningú als territoris. Allà regeix la llei marcial i el toc de queda. La tensió és palpable. Arreu. Després d'una setmana de vaga general les escales que donen accés a la porta de Damasc eren buides. Millor dit: poblades gairebé només pels joves soldats del Tshahal, l'exèrcit d'Israel. Els carrers adesiara animats del nucli àrab de la ciutat antiga eren pur silenci. El basar no funcionava. La vaga, convocada per a protestar contra la matança d'Hebron, ha estat un èxit rotund.

Una seixantena de morts havien caigut divendres 25 de febrer sota les bales d'un fanàtic. La tomba dels Patriarques, testimoni viu de les tres religions, havia estat violada metralleta en mà per Baruch Goldstein, un metge jueu, nascut a Nova York. Goldstein pertanyia al Kaj, un dels partits més intransigents d'Israel. I vivia a Kirya Arbat, un assentament pròxim a Hebron, conegut per la gran quantitat de militants extremistes que hi viuen. El seu enterrament va ser un homenatge a aquell home que en cinc inacabables minuts havia posat el procés de pau en la via morta.

La punta de llança. Quan l'exèrcit hebreu va guanyar la guerra dels Set Dies, les seues tropes van ocupar Jerusalem est i Cisjordània. Una divisió de paracaigudistes va ser la primera a pregar, amb llàgrimes als ulls, en el mur de les lamentacions. La imatge d'aquella pregària és encara avui un dels pòsters més venuts al carrer de vianants de

Als territoris, ocupats per Israel, de Cisjordània i Gaza viuen 120.000 jueus. Són jueus que s'han establert sobre terres controlades per l'exèrcit. Somien a convertir-les definitivament en part del gran Israel. Per ells es tracta de recuperar Judea i Samària. I qualsevol mètode és vàlid. La violència dels més radicals ha estat a punt de posar fora de combat el procés de pau.

Ben Yehuda. Els jueus senten aquells dies com una autèntica epopeia.

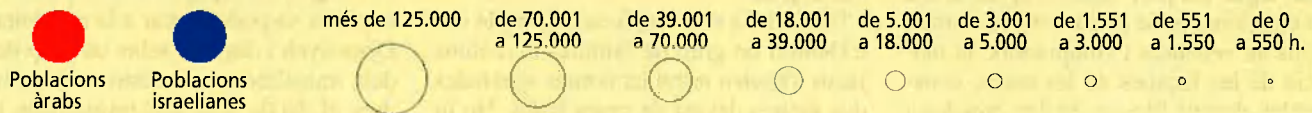
L'ocupació es va fer recolzada, només, en el dret de conquesta militar i per raons de seguretat. En un primer moment es tractava només de fixar la frontera al riu Jordà. L'obsessió hebrea per la seguretat territorial era malaltissa. En el punt més pròxim entre Cisjordània i el mar no hi ha ni vint quilòmetres. Assegurant el domini de Cisjordània els militars hebreus volien assegurar la seguretat d'Israel. Però aviat es trobaren amb la colonització.

A Cisjordània sempre hi ha hagut colònies jueves. La d'Hebron mateix. A banda i banda de la frontera vivien barrejats des de temps immemorials els àrabs i els jueus. No tenia res d'estrany. Però sobre aquesta presència s'anava a començar a bastir una altra de més notable. Es tractava ara de joves que aprofitaven les facilitats de terra i impostos per a instal·lar-se en zones d'administració militar. Al principi la seua presència despertava pocs recels entre la població palestina. Però aviat es va fer insuportable. L'arribada de milers d'extremistes a aquestes colònies i el permís per a anar armats que els van concedir van deixar pas a incidents cada vegada més freqüents. El mapa de la pàgina següent mostra l'absurditat d'alguns d'aquests assentaments: reuneixen unes desenes de persones enmig de les àrees més densament poblades pels àrabs. Això els transforma en caus de provocació.

Els colons treballen de maneres molt diferents. Hi ha, de fet, qui només viu a l'assentament. Però també n'hi ha que aprofiten la terra que els envolta per a l'agricultura. En alguns casos s'han arribat a crear petites indústries. Ideològicament també són dispars. N'hi ha amb habitants pròxims als posicionaments laboristes i partidaris de fer la pau amb els palestins. Però, cada vegada més, augmenten els radicals nacionalistes. La creació d'una associació de colons fa un parell d'anys ha contribuït a fomentar la imatge d'intransigència que tenen. En les negociacions de pau els organismes dels colons han reiterat una vegada i una altra la seua negativa a plantejar la retirada territorial. Fins i tot han arribat a plantejar la possibilitat d'independitzar-se d'Israel i crear un segon estat jueu: l'estat de Judea.

La central palestina, l'OAP, ha advertit en tot moment sobre el perill que representen aquests 120.000 homes i dones armats enmig del territori palestí. Però no se'ls ha fet cas fins ara. El Govern israelià no ha desmuntat

Mapa de població de Cisjordània i la franja de Gaza

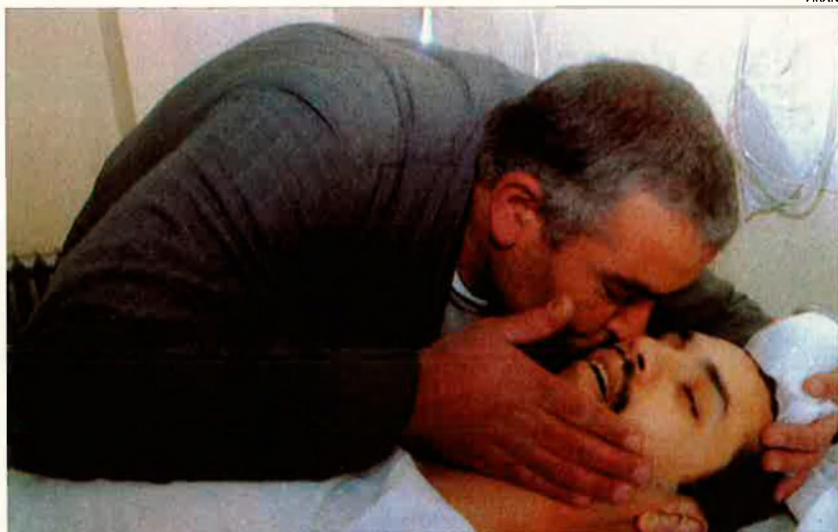

FONT: SETTLEMENT WATCH TEAM. PEACE NOW

o controlat de prop els grups radicals dels colons fins que no ha estat massa tard, fins després de la matança en la Tomba dels Patriarques d'Hebron. Ara la comunitat internacional, especialment els Estats Units, han pitjat l'accelerador i han exigint que es desarme si no a tots sí als més radicals. El Govern israelià, que era molt reticent a fer-ho, sembla que s'ha conformat a l'evidència i la setmana passada va començar a controlar i interceptar els vehicles jueus en els territoris ocupats.

Quin futur els espera? Però quin futur espera aquests jueus que somnien a fer de Cisjordània i Gaza el gran Israel i a conquistar, a partir d'aquests territoris, terres a l'est del riu Jordà?

Ningú no ho sap perquè la confusió teòrica és notable. Tant que fins i tot els pacifistes de Pau Ara, els més pro-palestins d'entre els israelians, afirmen que no han de desmuntar-se tots els assentaments, sinó només els més provocatius. En la tenda aixecada al davant de la presidència del Govern reparteixen mapes i elaboren estadístiques sobre la població jueva i àrab de Cisjordània. Però no s'atrevei-

La violència s'ha reprès amb força als territoris ocupats. Els assentaments jueus són habitats per un gran nombre de militants extremistes que posen en perill els acords de pau.

xen a insinuar que mentre la presència dels colons continue sent, com ho és avui, vista com una provocació pels palestins no hi haurà pau. Aquesta és la dura realitat.

Vicent Partal

(amb informacions de Montse Serres de Jerusalem)

Enterrar la pau a Hebron

La matança d'Hebron ha alterat el clima polític de l'Orient Mitjà. En aquest article Josep Morell descriu la ciutat escollida per a fer renàixer la tensió.

Vaig arribar una tarda plena de sol a Hebron. El meu taxista, en Menash, tenia un interès especial per portar-me a aquesta ciutat de Cisjordània. Corrien els dies de la guerra del Golf, Israel, els països àrabs, jueus i palestins dormien poc per aquells temps. Israel estava mig paralizat i estressat pel fet de despertar-se cada matinada mentre sonaven les sirenes d'alarma anunciant l'entrada dins del territori israelià de míssils Scud iraquians.

En Menash tenia una especial habilitat per anar sorteiant els diferents controls de l'exèrcit israelià que estaven distribuïts al llarg de la carretera. El sol escalfava de valent quan vam arribar a Hebron a primera hora del migdia. El mercat en aquella hora està en el seu punt àlgid. La part vella de la ciutat era un conglomerat de petits i estrets carrers plens de venedors i compradors. La majoria de les façanes de les cases, construïdes durant l'època de les croades i

els mamelucs, era un fantàstic teló de fons perquè centenars d'àrabs fessin en aquells moments les seves compres.

Un carrer, Ormarben Alkhatab Street, em va cridar especialment l'atenció. Allà vaig trobar l'única carnisseria de carn de camell que havia vist mai. A la porta de la botiga un immens coll de camell de més de metre i mig de llargada, amb el seu ganxo envoltat per un petit núvol de mosques.

Un cop el visitant s'havia recuperat de la visió d'aquell tros de carn, la segona cosa que xocava als ulls era una mena de xarxa metàl·lica que, al llarg de tot el carrer, protegia els caps dels vianants. Sobre la xarxa, tota mena d'objectes contundents, pedres, fustes i pals semblaven haver-se quedat a mig camí del seu objectiu.

Tot tenia la seva explicació. En ple cor d'Hebron un grup de famílies de colons jueus s'havien instal·lat només separades dos metres davant de cases àrabs. No hi

havia dia que no volessin les pedres. Aquestes queien després sobre la xarxa metàl·lica. Una bandera israeliana penjada d'una finestra, a mena de provocació, recordava als veïns àrabs que els jueus eren allà.

Una mica més endavant hi havia la tomba dels patriarques, la cova de Macpelà, lloc sagrat per totes les religions monoteistes: sagrat pels jueus i venerada pels musulmans. No s'hi podien trobar mai en el mateix moment: jueus i musulmans entraven a aquest lloc sagrat per torns. Patrulles de soldats i arcs magnètics de detecció de metalls escorcollaven cadascuna de les persones que entrava dins del recinte sagrat.

No puc imaginar-me com, en un país obsessionat per la seguretat com és Israel, un metge jueu equipat amb una arma automàtica va poder entrar a la mesquita de Djaouliyah i disparar sobre un grup de fidels musulmans que resaven un divendres, el dia de festa dels musulmans, ma-